

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT

EMLÉKEZTETŐ

Helyszín: Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Kossuth Lajos tér 2- 4. 439/A tárgyaló

Időpont: 2012. szeptember 18. kedd 14.00-15.30

Tárgy: az Emberi Jogi Munkacsoport újraalakuló ülése

Jelen vannak:

- Dr. Kovács Zoltán, társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár, a Munkacsoport elnöke (KIM)
- Dr. Répássy Róbert, igazságügyért felelős államtitkár, a Munkacsoport alelnöke (KIM)
- Dr. Hoffmann Rózsa, oktatásért felelős államtitkár (EMMI)
- Hölvényi György, egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár (EMMI)
- Dr. Szócska Miklós, egészségügyért felelős államtitkár (EMMI)
- Langerné Victor Katalin, társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkár (EMMI)
- Ódor Bálint, EU ügyekért felelős helyettes államtitkár (KÜM)
- Ráczné Szabó Rita, miniszteri kabinet, politikai főtanácsadó (EMMI)
- Fülöp Attila, szociális, család- és ifjúságügyért felelős helyettes államtitkár (EMMI)
- Dr. Madarász Hedvig, közoktatás irányítási osztály, főosztályvezető-helyettes (EMMI)
- Dr. Tószegi Barbara, globális ügyekért felelős helyettes államtitkárság titkárságvezetője (KÜM)
- Zimonyi Attila, nemzetközi szervezetek és emberi jogok főosztály, főosztályvezető (KÜM)

- Dr. Hevesi Ágnes, nemzetközi szervezetek és emberi jogok főosztály, osztályvezető (KÜM)
- József Judit, EBESZ-ET osztály, osztályvezető (KÜM)
- Dr. Csizmadia Tamás, parlamenti főosztály, főosztályvezető (BM)
- Balogh András József alezredes, főosztályvezető (HM)
- Arany-Tóth Mariann, foglalkoztatási-irányítási főosztály, jogi főreferens (NGM)
- Dr. Görömbei Sára Borbála, KIM miniszteri kabinet, kormány-főtanácsadó (KIM)
- Sarah Lubbersen, KIM miniszteri kabinet, politikai tanácsadó (KIM)
- Sziójgyártó Judit, igazságügyért felelős államtitkár, kabinetfőnök (KIM)
- Prohászka- Farkas Vera Ágnes, Szervezési Főosztály főosztályvezető, a Munkacsoport titkárságvezetője (KIM)
- Szűcs Veronika, társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkárság, politikai tanácsadó (KIM)
- Szuromi Frida, Sajtó Főosztály, főosztályvezető (KIM)
- Fülöp Anna, Stratégiai Szervezési Osztály, osztályvezető,
- Szabó Magda, nemzetközi szöveg előkészítő, osztály referens,
- Iványi Márton, nemzetközi szöveg előkészítő, osztály referens.

1. napirendi pont: Elnöki megnyitó: Az Emberi Jogi Munkacsoport céljának és működésének ismertetése

Az Emberi Jogi Munkacsoport célját és működését röviden ismertető elnöki megnyitójában **Kovács Zoltán** államtitkár, az EJMCs elnöke a felmerülő feladatok hatékony megoldása érdekében a legfontosabb feladatként a tárcák közötti koordináció elősegítését és felgyorsítását nevezte meg. Az elnök úr a feladatok tekintetében feszes, gyors munkát és „előredolgozást” vár el a Munkacsoporttól.

2. napirendi pont: A 1039/2012. (II.22.) Korm. határozat módosítása

A Munkacsoport egyhangúan elfogadta a 1039/2012. (II.22.) Korm. határozat módosítását. A módosítás értelmében a Vidékfejlesztési Minisztérium Környezetügyért Felelős Államtitkára is a Munkacsoport tagjai közé tartozik.

3. napirendi pont: Új ügyrend előterjesztése, elfogadása

A Munkacsoport ellenvetés nélkül, egyhangúan elfogadta a Munkacsoport új ügyrendjét.

4. napirendi pont: NHRI B besorolás javítása

Kovács Zoltán államtitkár a nemzeti emberi jogi intézmény (NHRI) besorolás javításának kérdését vetette fel.

Az alapvető jogok biztosával folytatott júliusi tárgyaláson az ombudsman vetette fel azt, hogy az Emberi Jogi Munkacsoport a státusváltás kérdésében hozhatna iránymutatást a biztosi hivatalnak.

Dr. Hevesi Ágnes, a nemzetközi szervezetek és emberi jogok osztályvezetője megjegyezte, hogy a 'B' besorolást annak köszönhetjük, hogy az eddigi három helyett egy ombudsman működik jelenleg, két helyettessel. A Külügyminisztérium javasolni fogja az 'A' besorolásra történő pályázatot, amely az emberi jogi vállalásainkat csak nyomatékossítaná.

Répássy Róbert államtitkár elmondta, hogy a nemrég megszerzett 'B' besorolás miatt nem tartja szükségesnek, hogy már most az 'A' besorolásra pályázzunk. **Répássy Róbert** államtitkár viszont mindenképpen véleményt kérne az alapvető jogok biztosától ez ügyben.

Hoffmann Rózsa államtitkár szerint az ország politikai megítélése miatt indokolt a besorolás javítása, azonban mindenképpen mérlegelni kell a körülményeket és a politikai szempontokat is.

Kovács Zoltán államtitkár emlékeztetett arra, hogy az ombudsman mandátuma jövő szeptemberig tart. Továbbá hangsúlyozta, hogy az ombudsman véleményét majd hivatalos levélben fogja kikérni. Ezen kívül, felhívta a Munkacsoport tagjainak a figyelmét arra, hogy miniszterelnök úr egy kormányzati emberi jogi jelentésnek az elkészítését szorgalmazza, amelyet éves beszámoló formájában képzelne el. A kormányzati emberi jogi jelentést a tárcákkal együttműködően, közös álláspont kialakítására törekedve kellene elkészíteni.

Répássy Róbert államtitkár szerint meg kellene ismertetni a közvéleményt, azzal, hogy a 'B' besorolással már egy minőségi javulás történt. Úgy véli, hogy kiemelten fontos lenne, hogy előbb a közvélemény tudomására hozzuk a 'B' besorolás előnyeit, mielőtt az 'A' besorolásra pályáznánk.

A témához kapcsolódóan **Kovács Zoltán** államtitkár érdeklődött az Orbán Viktor miniszterelnök által felvetett pénzügyi jogok biztosának helyzetéről. **Répássy Róbert** államtitkár válaszában jelezte, hogy az intézmény előkészítésének folyamán hatásköri problémák jelentkeztek.

Végül, **Kovács Zoltán** államtitkár azzal zárta le az e kérdéstről szóló vitát, hogy szerinte Szabó Máté alapvető jogok biztosával való konzultációra mindenképpen szükség van az új besorolásra való esetleges pályázat beadásának kérdésében.

Ehhez kapcsolódóan **Kovács Zoltán** államtitkár arra kérte a tárcákat, hogy a jövő hét közepéig (szeptember 27. munkaidő végéig) küldjék el a Munkacsoport Titkársága részére a témával kapcsolatos észrevételeiket.

5. napirendi pont: OPCAT, a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni egyezményben vállalt kötelezettségre való felkészülés

Kovács Zoltán az OPCAT Jegyzőkönyvben vállalt kötelezettségekre való felkészülés kérdését terjesztette a résztvevők elé. **Répássy Róbert** államtitkár arról tájékoztatta a Munkacsoportot, hogy az Ombudsmani Hivatal már a törvény előkészítésekor jelezte 12-25 fős létszámgigényét. Azonban ez költségvetési kérdés, melyre az Ombudsmannak kellett a hivatal jövő évi költségvetésében javaslatot tenni.

Kovács Zoltán elnök érdeklődött a Belügyminisztérium képviselőjétől, hogy történt-e előrelépés a fogvatartottak ügyében.

Csizmadia Tamás főosztályvezető válaszában jelezte, hogy 137 százalékos túlszűfolttság jellemzi a hazai büntetés-végrehajtási intézményeket. Bár vannak tervek a bővítésre, a szükséges anyagi fedezet jelenleg nem áll rendelkezésre.

Ennek kapcsán **Répássy Róbert** államtitkár megjegyezte, hogy a börtönök túlszűfolttsága a büntetőpolitikával is összefügg.

Tudtával a Belügyminisztérium már közbeszerzési eljárást írt ki az elektronikus lábtilincs beszerzésére. További fogva tartási férőhelyek válthatóak ki, ha a házi őrizetet szélesebb körben alkalmaznák. Amennyiben, a tapasztalatok alapján, az előzetes letartóztatás hatálya alatt állóknál ezeknek a módszereknek az alkalmazása sikeresnek bizonyul, a büntetés-végrehajtás időszaka alatt is alkalmazhatóvá válhat ez a módszer majd a jövőben.

Szócska Miklós egészségügyért felelős államtitkár felvetette, hogy problémát jelent a pszichiátriai betegek elhelyezése. Beszámolt továbbá arról is, hogy a BM és az EMMI elképzelése szerint a tököli börtönkórház helyét egy új, központi börtönkórház váltaná fel. A tököli büntetés-végrehajtási intézetben ennek köszönhetően több száz új férőhely kialakítására nyílna lehetőség, ezzel is csökkentve a börtönök túlszűfolttságát.

Kovács Zoltán államtitkár nemzetközi szinten rendszeresen visszatérő kritikaként jelölte meg a bűnügyek/bűnelkövetők etnikai hovatartozás alapján való nyilvántartásának hiányát. Kifejtette, hogy hazánkban nincs különbségtétel a bűnelkövetők származását illetően, ellentétben az Egyesült Államokkal, ahol létezik a fogvatartottak faji azonosítása.

Répássy Róbert államtitkár hozzátette, hogy szakmai támogatás hiányában az új Btk. sem tartalmazza az etnikai gyűlöletből elkövetett emberölés tényállását, csak az aljas indokból elkövetett emberölés tényállását. A fogvatartottak faji alapú nyilvántartásba vétele az államtitkár úr szerint nem jogi, hanem tudományos kérdés, és utólag szinte lehetetlen ezt vizsgálni. Véleménye szerint körülbelül 3-5 év múlva lehetne bevezetni itthon is az amerikai gyakorlatot.

Csizmadia Tamás főosztályvezető szakmailag nem tartja indokoltnak a nyilvántartás bevezetését.

Végezetül **Kovács Zoltán** államtitkár egy hónapos (október 20-ig) határidővel a Külügyminisztérium segítségét kérte abban, hogy gyűjtsön nemzetközi precedenseket az etnikai alapú bűnöző-nyilvántartás alkalmazására.

Répássy Róbert államtitkár emlékeztetett arra, hogy Balog Zoltán miniszter a közelmúltban felvetette egy kormányközi, a családon belüli erőszak önálló büntetőjogi tényállásának kidolgozásával megbízott munkacsoport létrehozását. Az államtitkár úr véleménye szerint a feladatot az Emberi Jogi Munkacsoport, vagy annak egy alcsoportja is el tudná látni. **Kovács Zoltán** elnök bejelentette, hogy legkésőbb a jövő hét elejéig formálisan, levélben keresi meg a felvetéssel a miniszter urat.

6. napirendi pont: Az Emberi Jogi Kerekasztal javasolt felállításának és működtetésének ismertetése

Kovács Zoltán államtitkár ismertette az Emberi Jogi Kerekasztal javasolt felállítását és működését.

Az elnök bejelentette, hogy a Kerekasztal működésében történő részvételre a jövő héttől kezdődően 2012. október 30-ig lehet pályázni. A Kerekasztal civil tagjait a pályázó szervezetek közül a Munkacsoport elnöke és alelnöke választja ki, amint azt a Munkacsoport ügyrendje elrendeli. Az elnök úr arra kérte a tárcákat, hogy a pályázati kiírást közvetlenül is juttassák el a velük kapcsolatban álló civil szervezetekhez. Az elnök úr továbbá azt is kérte, hogy a tárcák a jövő hét közepéig (szeptember 28-án péntekig) küldjék meg észrevételeiket a civil szervezetek fő tevékenységi területeinek listáját illetően. Az Emberi Jogi Kerekasztal megrendezésére várhatóan november második felében kerül sor.

Szócska Miklós államtitkár felvetette a Nemzeti Egészségügyi Tanács helyébe lépő, a betegek jogait képviselő Nemzeti Betegfórum bevonását a Kerekasztal munkájába.

Répássy Róbert államtitkár a Kerekasztal összehívásának, a civilek meghallgatásának fontosságát hangsúlyozta. Felvetette, hogy a jövőben akár különböző tematikus üléseket is lehetne tartani.

Kovács Zoltán államtitkár a hatékonyság és előretervezés érdekében olyan ún. problémalista, témalista összeállítására kérte fel a tárcákat, amelyekkel akár szűkebb plénum előtt is lehetne a jövőben foglalkozni. A Munkacsoport Titkárságának feladatai közé fog tartozni az előrejelzések alapján egy naptár vezetése.

Ráczné Szabó Rita politikai főtanácsadó felvetette, hogy a tárcáknak a témák összeállításakor a parlamenti ellenzék felszólalásait is szükséges lenne alapul venni. A főtanácsadó asszony továbbá fontosnak tartja, hogy a Kerekasztalt kezdeményező civil szervezetek érdemben is részt vegyenek annak munkájában.

7. napirendi pont: Egyebek

Kovács Zoltán államtitkár egy további problémát vetett fel azért, hogy a nemzeti ünnepek szervezése során rendszeresen felmerülő probléma, hogy a gyülekezési jog gyakorlását közterület-foglalások nehezítik.

Répassy Róbert államtitkár egyetértett a probléma fontosságával, de a kérdés kényes politikai jellege miatt várakozó álláspontot javasolt.

József Judit osztályvezető arról tájékoztatta a Munkacsoportot, hogy várhatóan 2013. március 15-én az EBESZ megfigyelői hazánkba látogatnak a gyülekezési jog érvényesülésének és alkalmazásának vizsgálata céljából.

Répassy Róbert államtitkár emlékeztetett arra, hogy az Emberi Jogok Európai Bizottsága a spontán gyülekezés kontextusában Magyarországot elmarasztaló ítéletet hozott.

Tószegi Barbara titkárságvezető beszámolt a Globális Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkárság élén történt közelmúltbeli vezetőváltásról az előd, Hóvári János ankarai nagykövetté történt kinevezése nyomán. A helyettes államtitkári posztot 2012. július 16-tól Takács Szabolcs tölti be, aki szeptember 13-án, Genfben részt vett az ENSZ Emberi Jogi Tanács 21. ülészakájának margóján, magyar kezdeményezésre szervezett, ún. „megtorlások” panelvitájában. A magyar elnökléssel tartott vita során a tagállamok üdvözölték Magyarország elkötelezettségét a probléma napirenden tartása mellett, és elismerően szóltak az ügyben kifejtett erőfeszítéseinkről.

A helyettes államtitkár úr pozitív hangvételű külön megbeszélést folytatott Navi Pillay emberi jogi főbiztos asszonnyal. A főbiztos asszony megköszönte, hogy Magyarország rendszeresen tájékoztatást nyújt a fontosabb jogszabály-változásokról, s—méltatta továbbá a tárcaközi Emberi Jogi Munkacsoport felállítását, valamint a romák felzárkóztatása terén tett kormányzati intézkedéseket és a kérdéskör európai szinten is prioritásként történő kezelését a magyar EU elnökség idején. A főbiztos üdvözölte, hogy a magyar külügyminisztérium idén immár ötödik alkalommal rendezi meg a budapesti Emberi Jogi Fórumot, amelyet a főbiztos videó üzenetben kíván üdvözölni. A helyettes államtitkár úr megerősítette, hogy továbbra is érvényes Martonyi János miniszter úr Navi Pillay-nek szóló meghívása hazánkba.

Zimonyi Attila, a nemzetközi szervezetek és emberi jogok főosztályának vezetője, arról tájékoztattott, hogy jövő héten kerül sor az ENSZ közgyűlésre, amelynek során minden tagállam ajánlásokat tesz a jogállamiság erősítését célzó kötelezettségvállalásokra vonatkozólag.

Kovács Zoltán államtitkár felvetette Nils Muiznieks, az Európa Tanács emberi jogi biztos meghívásának aktualitását Magyarországra. Evvel a felvetéssel kapcsolatban **József Judit** osztályvezető elmondta, hogy az emberi jogi biztos úr látogatását a Külügyminisztérium

folyamatosan késlelteti, mert biztos úr ugyanazokat a témákat fogja megvitatni hazánkban, mint azt már más fórumokon is megtették, például a Médiatörvény, szólásszabadság érvényesülése témában, ezért politikai szempontból óvatosságra intett.

Répássy Róbert államtitkár az esetleges hivatalos látogatás felvetését azzal zárta le, hogy a már újonnan kinevezett emberi jogi biztos látogatása hazánkban nem feltétlen kívánatos politikai felhangot kapna.

Görömbei Sára kormány-főtanácsadó felvetette, hogy a Munkacsoport munkájának hatékonyságát segítené, ha a tárcák a kormánytagok nemzetközi szervezetekkel való találkozóit, tárgyalásait előre jeleznék a Munkacsoport Titkárságának.

Egyéb hozzászólás hiányában az elnök megköszönte a tagoknak a megjelenést és bezárta az ülést.

Készítette: Fülöp Anna, a Munkacsoport Titkárságának munkatársa
Szabó Magda, a Munkacsoport Titkárságának munkatársa
Iványi Márton, a Munkacsoport Titkárságának munkatársa

Látta: Prohászka- Farkas Vera, a Munkacsoport Titkárságának vezetője

Jóváhagyta: Dr. Kovács Zoltán államtitkár, a Munkacsoport elnöke